

L'INSTITUT CATALÀ D'ALTES CAPACITATS.

SECCIÓ A CATALUNYA DE L'INSTITUT INTERNACIONAL D'ALTES CAPACITATS.

LA DETECCIÓ I EL DIAGNÒSTIC PROACTIU DE LES CAPACITATS DE TOTS.

Per què les nenes i nens superdotats i d'altres capacitats són, amb diferència, el col·lectiu amb més víctimes d'errors diagnòstics?

La detecció, -i després el diagnòstic-, de les capacitats de tots, és el primer pas en el procés educatiu.

És essencial per descobrir els talents de cadascun.

Molts talents no es manifesten. Cal descobrir-los per poder desenvolupar-los.

Les capacitats potencials que no es desenvolupen es perden.

LA DETECCIÓ

Els pares han de promoure la detecció de les capacitats i els talents de tots els seus fills, amb la col·laboració de docents i Pediatres.

Poden i han de promoure-la. Interpretar els resultats és qüestió diferent, doncs només poden realitzar-la un equip de professionals especialitzats, amb experiència, preferentment els que seguidament els pares vagin a sol·licitar el necessari Diagnòstic Clínic complet.

En el curs 1999-2000 es va realitzar a Madrid una àmplia campanya de diagnòstic dirigida pel Prof. Esteban Sánchez Manzano de la Universitat Complutense. Van participar 13.000 nens de 65 col·legis.

Prèviament els pares i els mestres i professors, amb l'assessorament dels seus equips oficials d'assessorament i orientació, van assenyalar els qui d'entre els seus alumnes consideraven superdotats o d'alta capacitat. Després del diagnòstic es va comprovar el grau d'encert/error. Els docents, amb l'assessorament dels equips oficials d'assessorament psicopedagògic, van obtenir un índex d'error del 94%, mentre que els pares van obtenir un encert del 70%.

El Defensor del Menor, sorprès per l'alt índex d'error dels docents i assessors psicopedagògics va encarregar un altre estudi, que va donar idèntic resultat. Va quedar palès la confusió generalitzada en el sistema educatiu entre capacitat i rendiment escolar.

Es va comprendre perfectament l'indicat pel Ministeri d'Educació en el seu Informe "Alumnes precoços, superdotats i d'Altes Capacitats" (MEC 2000):

"El 70% dels alumnes superdotats té baix rendiment escolar i entre un 35 i un 50% es troba en el fracàs escolar".

A l'actualitat el problema de la falta de mitjans per a la detecció està resolt a Catalunya y a tot l'Estat Espanyol.

A http://www.altas-capacidades.net/insti-internacional/la_deteccion.html pares, Pediatres i docents troben els qüestionaris necessaris per realitzar-la, les explicacions precises per a la seva utilització, i sobretot, les dades de l'àmplia xarxa centres especialitzats, a la que remetent els qüestionaris per la seva adequada interpretació. Gratuïtament reben, en pocs dies, la correcció, la interpretació i una primera orientació.

Els mestres i professors que realitzen els cursos de el "Pla de Formació per a Docents Altes Capacitats i Educació Inclusiva", adquireixen els coneixements específics i les habilitats necessàries per tal de poder realitzar la detecció de tots els seus alumnes.

El gran risc de la detecció és quan per part de funcionaris de l'educació utilitzen la primera orientació que ofereix la detecció, -que únicament facilita el diagnòstic-, per intentar deduir i aplicar directament una resposta escolar, evitant així el necessari diagnòstic, que tots els alumnes necessiten, que és el que descobreix les veritables necessitats educatives.

Els pares han d'estar molt atents davant aquestes pràctiques, que eviten el coneixement científic, i per tant, el desenvolupament dels talents, i, en conseqüència, eviten també l'educació orientada al lliure i ple desenvolupament de la diferent personalitat de cadascun.

Oportunament el Ministeri d'Educació en aplicació dels avanços de la recerca científica va publicar la seva norma de setembre de 2006:

"L'atenció a la diversitat exigeix diagnòstic previ de les necessitats específiques dels alumnes i alumnes i solucions adequades en cada cas en funció de dita diagnòstica",

I, la de 23-1-2006 en aplicació de la Llei 44/2003 de 21 de Novembre:

"En el diagnòstic d'alumnes superdotats hauran de participar professionals amb competències sanitàries, no només educatives".

El Ministeri va prendre fonament científic en les recents recerques, els resultats de les quals es van reflectir en les actuals Definicions Científiques Altes Capacitats, que sobre el particular assenyalen:

"La "detecció" i la "avaluació psicopedagògica" són aproximacions prèvies que faciliten el Diagnòstic Clínic, però, en qualsevol cas, només el Diagnòstic Clínic, realitzat per un equip de

professionals especialitzats, amb la titulació legal indicada, podrà determinar si un nen es troba a cada moment, o si es podrà trobar, en els àmbits de l'excepcionalitat intel·lectual”.

I afegeixen:

“Només del Diagnòstic Clínic és possible deduir les mesures educatives necessàries. Amb freqüència es posa en evidència el greu error de la mesura educativa que inicialment s'havia pres només sobre la base de la prèvia avaluació psicopedagògica”.

<http://cse.altas-capacidades.net/definicions.htm>

La participació en la detecció dels Metges Pediatres i dels Metges d'Atenció Primària és molt important. Saludem la felicitat inicial del Consell General dels Col·legis Oficials de Metges, d'oferir a aquests facultatius un curs de formació específica, que garantirà la seva participació científica en la detecció.

L'alta preparació d'aquests professionals, juntament amb la seva independència de la resposta educativa que es deduirà del posterior diagnòstic, està sent molt valorada pels pares.

EL DIAGNÒSTIC CLÍNIC INTEGRAT, COMPLET.

La Institució sense ànim de lucre Institut Internacional d'Altes Capacitats, -A Catalunya L'INSTITUT CATALÀ D'ALTES CAPACITATS, afronta el problema del diagnòstic. Catalunya, y tot l'Estat Espanyol ja compta amb una àmplia xarxa de centres especialitzats en el Diagnòstic Clínic Integrat, complet de les capacitats dels estudiants, que cobreix tota la geografia.

El diagnòstic permet als pares, -després de la detecció de les capacitats i talents dels seus fills i obtenir gratuïtament els primers resultats provisionals i les orientacions inicials-, acudir al centre de diagnòstic més proper al seu domicili, o al que lliurement triïn, i conèixer, amb precisió i rigor científic les capacitats i talents dels seus fills, les seves veritables necessitats educatives, i l'educació escolar, extraescolar i familiar que per a l'adequat desenvolupament dels seus talents necessiten. <http://www.altas-capacidades.net/insti-internacional/mapa/centros.html>

En totes les comunitats autònomes, i províncies, de l'Estat Espanyol, en totes les illes de la Comunitat Canària i Balear, en moltes comarques de la península, a Ceuta i Melilla, i també a Andorra, hi ha centres especialitzats, cadascun d'ells dirigit per un equip multidisciplinari que reuneix totes les titulacions legalment necessàries.

Tots els seus professionals han realitzat la formació específica: el Curs “*El Diagnòstic Proactiu de les Altes Capacitats*” del Consell Superior d'Experts en Altes Capacitats, fonamentat en la Neurociència i la Neurodidàctica: les actuals Definicions Científiques Altes Capacitats: El Nou Paradigma de la Superdotació i de les Altes Capacitats

A més, estan sotmesos a la formació permanent del Consell Superior d'Experts en Altes Capacitats, i compten amb l'espai web a ells reservat: “*Sessió Clínica Permanent Altes Capacitats*”, la qual cosa els permet la interacció científica constant, descobrir amb rigor i precisió les veritables necessitats educatives dels alumnes superdotats, d'altres capacitats i de tots els estudiants, i deduir i diagnosticar l'adaptació curricular precisa, vinculada al ple i lliure desenvolupament de la personalitat de cadascun.

El diagnòstic de les altes capacitats requereix la participació activa, i integrada en l'equip pluridisciplinari, amb professionals clínics -com ha indicat el Ministeri-. Coneixen les pautes diagnòstiques específiques d'aquests alumnes, diferents de les generals del DSM-IV-TR o altres manuals internacionals, el diferent desenvolupament morfològic i la diferent configuració final del cervell d'aquestes persones, (Nature 13-4-2006). Eviten així els constants errors diagnòstics, que són víctimes.

Realitzen i incorporen el necessari diagnòstic diferencial de la disincronia, avaluen el procés de maduració dels circuits neuroglials sota una sistomogènesis heterocrònica, d'aquests nens i joves, la qual cosa permet deduir i diagnosticar les veritables necessitats educatives, la diferent forma de processar la informació i d'aprendre del cervell de cada nen.

L'aplicació del protocol: "*El Model de Diagnòstic Clínic Integrat*". <http://confederacionceas.altas-capacidades.net/modelodediagnosticoclinicointegrado.pdf> del Consell Superior d'Experts en Altes Capacitats i l'acreditació de l'Alta Capacitat mitjançant Certificat Mèdic Oficial, conforma el **caràcter de diagnòstic vinculant per a tots els centres educatius**.

Cada vegada que es diagnostica la Superdotació o Alta Capacitat d'un alumne, en un centre de l'àmplia xarxa, immediatament es cursa reserva de plaça, per als seus professors, en el "*Pla de Formació per a Docents Altes Capacitats i Educació Inclusiva*", doncs necessitaran poder oferir la resposta escolar diagnosticada, en el paradigma inclusiu, amb garantia de qualitat. <http://cse.altas-capacidades.net/cursomec/cursotemporal.html>

"*El Model de Diagnòstic Clínic Integrat*", fonament científic de l'àmplia xarxa de centres de diagnòstic, contempla el Diagnòstic Proactiu, és a dir, el diagnòstic de les capacitats i talents de tots els estudiants en general. El Catedràtic de Pedagogia de la UAB, Dr. Joaquín Gairín, assenyala:

"En realitat, tots els nens que no són superdotats, en sentit ampli són talentosos, doncs tots posseeixen capacitats i talents que és necessari descobrir per poder desenvolupar".

L'il·lusionat lliurament vocacional de tots els professionals del Diagnòstic Clínic Integrat, permet obtenir el coneixement científic de les capacitats i talents de tots els estudiants, i l'educació que necessiten, amb uns honoraris màximament ajustats, en el convenciment que en el seu desenvolupament es troba la felicitat del nen, i el futur de la nostra societat.

Per concloure, recordar la recomanació del Comitè per a l'Aprenentatge de la Ciència de la "*National Research Council of The National Academies*". (EUA):

"Abans de proposar mesures pedagògiques concretes és imprescindible 'posar-se al dia' sobre els recursos del cervell humà de cadascun per aprendre".

1.7.2013

Dra. Elena Kim, Metge.

Secretària General de l'Institut Català d'Altes Capacitats